

EKOLOGICKÉ CENTRUM MOST
PRO KRUŠNOHOŘÍ

Zpravodaj č. 4

13. 10. 2008

Ekologické centrum Most pro Krušnohoří

Zpravodaj Ekologického centra Most pro Krušnohoří

Obsah zpravodaje:

Úvodní slovo	1
Chemie a životní prostředí - cyklus článků.....	1
Autem nebo hromadnou dopravou?.....	3
Přežily z dob dinosaurů...4	
Ekologičtější automobily mohou ušetřit podnikatelům peníze.....	5
Dotazy ze zelené linky - Jaká opatření provádí Autodrom Most proti nadměrnému hluku.....	6
Aktuálně z Mostecka.....	7
Novinky z naší knihovny.....	7
Čas podzimu, čas ježků...8	
Z naší fotogalerie.....	9
Novinka na trhu - monitor, který se sám vypne.....	10
Kam s bioodpadem?.....	10
Co nabízíme	10
Kde nás najdete	10
Kontakt.....	10

Úvodní slovo

V tomto čísle jsme se zaměřili na podzimní témata, jakými je ochrana mláďat ježků před chladným počasím zimy, dále také na klady a zápory běžných typů dopravy, protože právě ta se podílí na znečištění ovzduší v období podzimních inverzí z velké míry. Přinášíme vám i aktuální dotazy z bezplatné linky, tentokrát v oblasti hluku pocházejícího z mosteckého autodromu. Při příležitosti Dne stromů, který proběhne dne 20. 10. přinášíme článek o zajímavých stromech na Mostecku. Chybět nebude ani náš pravidelný cyklus chemie a životního prostředí se zaměřením na podzimní mlhy. Rádi bychom zveřejňovali i vaše postřehy a komentáře. Zasiťat je můžete na adresu ecmost@vuhu.cz.

Chemie a životní prostředí - cyklus článků: Podzimní inverze, mlha nebo smog?

V dalších dvou dílech ze série článků „chemie a životní prostředí“ se zaměříme na škodliviny v ovzduší. Než se ale dostaneme k tomu, jaký chemický koktejl to vlastně dýcháme, je zapotřebí objasnit si dva velmi důležité jevy, kterými je inverze a smog.

Komu by se chtělo vstávat, když nás za okny vítá mlhavé pošmourné podzimní ráno. „Zase ta inverze“, uleví si sem tam někdo a v duchu si možná povzdechne proč se nepřestěhuje někam, kde je čisté ovzduší.

Na Mostecku je skutečně výskyt inverzí především v podzimním a zimním období velmi častý. Nemá to však co do činění s přítomnými zdroji znečištění ovzduší, ale s utvářením krajiny a prouděním větru. Inverze je totiž čistě meteorologický jev během kterého dochází k inverznímu teplotnímu zvrstvení.

Za normálních podmínek teplota vzduchu s přibývajícím nadmořskou výškou klesá. Vzduch se ohřívá o zemský povrch a stoupá vzhůru, na jeho místo se dostává nový chladný vzduch a tak je zajištěno jeho proudění. Při inverzi (inversio – obrácený) je naopak chladnější a mlhavo v nižších výškách, zatímco na horách je tepleji a svítí sluníčko. Dá se říct, že v našem regionu se na tomto jevu významně podílí hradba Krušných hor, o kterou se vzdušné masy zastavují. Další příčinou vzniku inverzí je i sněhová pokrývka a vzdušná vlhkost. Na tomto místě je zajímavé zmínit, že svůj podíl na vyšším výskytu mlh měly v minulosti také staré chladicí věže v areálu dnešního UNIPETROLU RPA.

Jejich výměna za vysoké betonové chladicí giganty, jak je známe dnes, přispěla ke snížení četnosti a zeslabení hustoty mlh v okolí. Vlivem proudění větru se inverzní vrstva často přehoupne přes vrcholky hor až na saskou stranu Krušnohoří. Místní mají pro tento „úkaz“ zažitě pojmenování Böhmische Nebel neboli česká mlha. Avšak i naši sousedé stále zaměňují významy slov inverze, mlha a smog.

Samotná inverze není ve smyslu znečištění ovzduší škodlivá, vyskytuje se i v místech nezatížených dopravou nebo průmyslovými exhalacemi. Inverzní vrstva funguje jako jakási poklička nad hrncem, která brání promíchávání vzduchu a přispívá tak ke zhoršení rozptylových podmínek. A tady už záleží na tom, kolik škodlivin se dostává v době inverze do ovzduší. Inverzní charakter počasí může negativně působit na kardiaky a osoby s nemocemi dýchacího ústrojí, případně i na psychicky labilní jedince. Souvisí to však s meteorologickou povahou inverze,

Starší čísla zpravodaje najdete na:

<http://www.ecmost.cz/zpravodaj.php>

Uzávěrka dalšího čísla je vždy poslední den v měsíci. Uvítáme i Vaše články, které by měly být zaměřené regionálně na Mostecko a okolí. Chcete-li dostávat zpravodaj pravidelně každý měsíc e-mailem, pište na

ecmost@vuhu.cz.

Nemáte-li zájem o zasílání zpravodaje, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře.

nikoliv s obsahem škodlivin v ovzduší.

V případě silného znečištění ovzduší může dojít až k situaci, které říkáme smog. Ten zažívala v minulosti řada zdejších obyvatel doslova na svou kůži. Byl to smog, který odpovídal původnímu významu tohoto slova, což je směs mlhy a kouře. Avšak poslední smogová událost tohoto typu (označuje se jako londýnský smog) byla v Mostě zaznamenána naposledy v roce 1997. Poté, co se podařilo významně snížit emise oxidu siřičitého a prachu, nedochází k tomuto typu smogu ani při nepříznivých rozptylových podmínkách. Větší hrozbou se však stává tzv. letní nebo také fotochemický smog. Ten přitom nemá s mlhou ani kouřem co do činění. Vzniká za horkých letních dnů, kdy v ovzduší za přítomnosti slunečního záření reagují škodliviny pocházející především z výfukových plynů (oxidy dusíku a těkavé aromatické uhlovodíky) za vzniku přízemního ozónu.

A jak tedy poznáme jestli je venku čistá mlha nebo smog? Samotný výskyt mlhy nemůže být dnes ani na Mostecku považován za důkaz znečištění ovzduší. Objektivní informace ve formě aktuálních koncentrací škodlivin v ovzduší získáme jediné z monitorovacích stanic. Síť měřicích stanic je v Podkrušnohoří poměrně hustá. Přístup k online datům má rovněž Ekologické centrum Most. Stačí tedy zavolat na bezplatnou linku 800 195 342 a zjistit jaká je aktuální míra znečištění ovzduší. Ekocentrum poskytuje informace nejen o překročení limitů, ale hodnoty škodlivin v ovzduší vztahuje k tzv. inde-

Zdroj: pan Mertl, Unipetrol RPA

xům kvality ovzduší a konkrétním doporučením pro rizikové skupiny osob, kterými jsou především astmatici, kardiaci, děti, staří a nemocní lidé. Dosáhne-li znečištění ovzduší takové míry, že dojde k překročení limitu, měli by se i zdraví lidé vyvarovat zvýšené fyzické aktivity ve venkovním prostřanství. Větrat by se mělo krátce a intenzivně.

Soňa Hykyšová

Odkazy k článku

Další informace o projektu Chemie a životní prostředí naleznete na našich stránkách: <http://www.ecmost.cz/chemie.php>.

Environmentální akce:

20. 10. 2008 - 21. 09. 2008: Tvář naší země - Krajina domova. Čtvrtá konference je připravována s hlavním tématem reflexe vývoje našeho vztahu ke krajině v posledních dvaceti letech – reflexe vyrovnání se s dědictvím let 1948 až 1989. Senát PČR, Valdštejnské náměstí 17/4, Praha 1; Výzkumný ústav S.T., Květnové nám. 391, Průhonice. Společnost pro krajinu, Milena Ondráková: mlena.ondrakova@cka.cz.

23. 10. 2008: Větrná energie v ČR 2008. Odborná konference. Hotel Novotel Praha, Kateřinská 38, Praha 2; pořádají: B.I.D. services.

23. 10. 2008: Školení k zelenému úřadování.

Školení k zelenému úřadování. V rámci projektu „Litoměřice- město slunce a života“ proběhne školení určené zaměstnancům Městského úřadu v Litoměřicích. Lektor: Mgr. Ing. Petr Ledvína (Ekologický institut Veronica, Brno). SEVER, Na Valech 53, Litoměřice. E-mail: sever-itm@ekologickavychova.cz, tel: 416 734 838.

5. 11. 2008: Biomasa – kdy se naučíme plně využívat její energetický potenciál? II. krajské fórum na podporu Akčního plánu EU Biomasa. Sál zastupitelstva Krajského úřadu Jihočeského kraje, U zimního stadionu 2. České Budějovice. Tomáš Avramov: tomas@ecckh.cz. Tel: 387312580

Autem nebo hromadnou dopravou?

Skončilo léto a s ním i doba dovolených a školních prázdnin. Opět usedáme do svých kanceláří a ti co dojíždějí, i do vlaků, autobusů či aut. Následující článek si neklade za cíl přesvědčovat vás o prospěšnosti používání hromadné dopravy, ale snaží se pokud možno objektivně zhodnotit výhody či nevýhody jednotlivých druhů dopravy. Možná zjistíte, že některé z nich ani neberete v úvahu nebo si utvoříte nový pohled na věc.

Když cestujeme vlakem:

- +Výrazně bezpečnější než silniční doprava
- +Během jízdy je možné se něčemu věnovat (není-li vlak přeplněn)
- +Během jízdy je možno zajít na toaletu
- +Má vlastní trať, neuvázne v dopravní zácpě
- +Na srovnatelné trase s autobusem je většinou rychlejší
- +Emise CO₂ z fosilních zdrojů jsou nižší oproti ostatním porovnávaným druhům dopravy.
- Ne vždy je zastávka nebo stanice v blízkosti
- V případě mimořádné události (porucha, nehoda) bývá na delší dobu zablokovaná celá trať
- V poslední době došlo ke zdražení jízdného, výhodnější podmínky a slevu lze u cestujících starších 18 let (nestudentů) získat až po zakoupení zákaznické In karty (600,- Kč, platnost 3 roky)

A co jízda autobusem?

- +Během jízdy je možné se něčemu věnovat (není-li vůz přeplněn)
- +Zastávka je většinou vždycky někde v blízkosti
- +Na srovnatelné trase bývá jízdné většinou levnější než ve vlaku
- +Většina dopravců obnovuje vozový park, nové autobusy jsou pohodlné a často mají klimatizaci.
- +V případě mimořádné události (porucha, nehoda) je operativnější než vlak.
- Může uváznout v zácpě, zvláště ve větších městech
- Na srovnatelné trase bývá pomalejší než vlak (zejména „zastávkové“ autobusy, kde se provádí odbavování cestujících řidičem na zastávkách)

Dojíždíte osobním automobilem?

- +Nabízí svobodu volby z hlediska času a místa odjezdu a příjezdu
- +Rychlý
- +Pohodlný

- Relativně vysoké pořizovací náklady
- Může uváznout v zácpě, zvláště ve větších městech
- Problémy s nalezením místa pro zaparkování, zvláště ve větších městech.
- Nutnost péče o vozidlo
- Relativně drahé pohonné hmoty
- Nejnižší bezpečnost z porovnávaných druhů dopravy
- Vysoké emise CO₂

Co ještě bychom měli zohlednit:

U osobního auta je nutno brát v potaz nejen aktuální cenu pohonných hmot, ale kromě toho další „režii“ vozidla, tj. pojištění, amortizaci vozidla, údržbu (technické prohlídky), případně dálniční známku. Dále platí, že výhody, respektive nevýhody jednotlivých dopravních prostředků, nemají pouze ekonomický charakter. Z různých studií vyplývá, že osobní automobil (při poloviční obsazenosti) je pět - až šestkrát energeticky náročnějším dopravním prostředkem než veřejná doprava vlakem nebo autobusem (s vytížením tří čtvrtin kapacity) a pro zajímavost, letecká doprava vykazuje spotřebu energie obdobnou osobním automobilům, podle většiny studií ještě o něco vyšší. Dalším měřítkem mohou být třeba nároky na plochu komunikací, kde je výrazný rozdíl ve prospěch veřejné dopravy. Z dostupných výzkumů vyplývá, že cestující osobním automobilem potřebuje na silnici pětkrát až devětkrát více místa než účastník veřejné dopravy. Příklad: Ve špičce projede v dopravním pruhu cca 1850 vozidel za hodinu. Při reálné obsazenosti 1,5 osob na 1 automobil bude počet osob/h/dopravní pruh asi 2775 osob. Při nahrazení 600 osobních automobilů 300 autobusy vzroste počet osob/h/dopravní pruh na více než 16 tisíc, tedy více než pětinasobně, zdroj:

<http://www.pruhledy.unas.cz>.

Určitě žádný z uvedených dopravních prostředků není 100%, všechny mají své pro i proti. Každý z nás má různé podmínky, možnosti, ale i nároky a to vše nás ovlivňuje při výběru toho pro nás nevhodnějšího dopravního prostředku. Ať jezdíte autem, vlakem či autobusem snažte se být ohleduplní nejen k sobě, ale i k ostatním účastníkům silničního provozu nebo spolucestujícím. I to je součástí našeho životního prostředí.

Vždy šťastné návraty přeje

Ing. František Bartoš,
dispečer Ekologického centra Kralupy n. Vlt.

Přežily z dob dinosaurů

Zdroj: <http://flickr.com/photos/mangou/>

Je to tak. Přežily z dob, kdy po světě běhali brontosauři, tyranosauři a další podobná havěť, kdy v mořských hlubinách lovili masožraví plesiosauři a oblohu brázdili pterosauři s mohutnými blanitými křídly. S těmito tvory se však dnes již setkat nemůžeme, na rozdíl od některých rostlin, které z doby dinosaurů přežily. Původně se považovaly za vyhynulé, až pak náhle došlo k jejich znovuoživení. Některé druhy rostoucí již v období druhohor, můžete zahlédnout i v Mostě. Možná okolo nich denně procházíte a vůbec si neuvědomujete, že se právě setkáváte se „živoucí fosilií“.

Metasekvoje čínská (*Metasequoia glyptostroboides*) – tento urostlý strom potkává každý, kdo prochází okolo zpívající fontány v parku u křižovatky ulic J. Skupy a Budovatelů. Je to, podobně jako modřín opadavý jehličnan, nenápadně schovaný za pergolou. Dlouhé roky byla metasekvoje známa jen z otisků zkamenělin a myslelo se, že dávno vyhnula. Ve čtyřicátých letech však došlo k jejímu objevení v Číně, jež byla jejím pradomovem.

Jinan dvouláčkový (*Ginkgo biloba*) – již v roce 1690 byl objeven v Číně, ale jeho přirozený výskyt je velice omezený. Jak víme z přírodopisu, jedná se o přechodnou formu mezi jehličnany a listnáči.

V Mostě lze jeden krásný exemplář jinanu zahlédnout v zahradě bývalého domu dětí a mládeže. Jeho kolega v ulici Zd. Fibicha již neměl při svém růstu tolik štěstí. Výsadba na nevhodné stanoviště a vydatná pomoc vandalů dokázaly své a tak zde můžeme zhlédnout pouze torzo nevzhledného chudáčka. Ovšem vzhledem k jeho dlouhověkosti jde téměř o miminko, takže by nás mohl za dalších několik set let překvapit tím, jak se z ošklivého káčátka vyklubou rostlý junák. Vlastníky menších exemplářů jsou pak

11. a 1. základní škola.

Jinan se může stát i ozdobou vaší zahrádky. Není náročný na pěstování, snáší velice dobře městské ovzduší a můžete si vybrat i z méně vzrůstných kultivarů, ať už převislých nebo sloupovitých, jež nezaberou příliš místa. A nezapomeňme na léčivé účinky plodů i listů této dřeviny využívané už po 5 tisíciletí v čínské medicíně.

Cykasy, které rovněž pamatují jurské období druhohor, sice nikde v Mostě ani v okolí nepotkáme, ale to proto, že jsou doma v tropickém a subtropickém pásmu a ve zdejším klimatu růst nemohou. Jistě se s nimi ale každý z nás setkal v podobě pokojové rostliny, ať už doma nebo v zimní či botanické zahradě, případně jen za výlohou květinářství.

Pamětníkem křídového období druhohor je **sekvojovec obrovský** (*Sequoiadendron giganteum*). Byl se přímo neřadí k živoucím fosiliím, přesto se jedná o vzácný druh, dožívající se dvou až tří tisíc let věku a dorůstající výšky až 80 metrů. Mostečtí domorodci možná vědí o nezdařeném pokusu přesadit sekvojovec obrovský z arboreta zámeckého parku Jezeří do mostecké čtvrti Zahražany. Přesazení se sice po usilovné práci zdařilo, ale strom postupně usychal a nakonec musel být pokácen. Málodko ale ví, že se z arboreta podařilo zachránit ještě další dva exempláře. Jeden z nich zdobí areál 10. ZŠ, druhý je součástí Albrechtické ulice.

Nejnovejším objevem z rostlinné říše pamatujícím stáda dinosaurů je **wollemie nádherná** (*Wollemia nobilis*). Byla objevena teprve v roce 1994 v kaňonu australského národního parku. Tento jehličnan si vedle svého kmenu vytváří ještě další - mladší kmen, jež v případě potřeby přebírá funkci svého staršího brásky.

Ne, nechci vám dávat naději, že jej potkáte při procházce Mostem. Ve volné australské přírodě se našlo méně než 100 kusů těchto relikvií. Přesto je šance wollemii získat. Program na záchranu wollemii a dalších ohrožených druhů zahrnuje i možnost koupě této rostliny. Důvodem je snaha uspokojit milovníky rostlin i zvědavce a odradit je od návštěvy rostliny v jejím vlastním prostředí, což by mohlo ohrozit její ekosystém.

V roce 2006 se započalo s prodejem wollemii i v České republice. Prostředky získané prodejem rostliny budou využity k záchraně wollemie a dalších ohrožených druhů. Více se o zajímavém jehličnanu dozvíte na internetových stránkách <http://www.wollemipine.cz>.

Zahradníci Technických služeb města Mostu v letošním roce vysadili dva nové exempláře (jinan a metasekvoji) do centrálního parku mezi Priorem a sportovní halou. A tak můžeme bez námahy sledovat růst těchto zajímavých druhů den po dni a rok po roce, pokud se ovšem tyto dřeviny nestanou terčem vandalů či obětmi nějaké jiné pohromy.

Při svých procházkách Mostem se dobře dívejte, možná, že naleznete ještě jiné, doposud skryté zajímavosti. A ten, kdo nemá dost sil, času, prostředků a možností, aby přirodě (nejen té mostecké) pomáhal a dobře činil, necht alespoň neškodí, neničí a neubírá.

Dana Kovaříková

Ekologičtější automobily mohou ušetřit podnikatelům peníze.

K provozování některých živností patří bezesporu také automobilová doprava. Nákup nového automobilu může být za určitých okolností pro podnikatele výhodný. Zejména pak při pořízení automobilu s nižšími emisemi a alternativním pohonem. Od začátku tohoto roku totiž platí úleva na silniční dani pro „ekologické“ automobily. Podnikatel vlastníci vůz jezdící na LPG, zemní plyn (CNG), vysokoprocentní směsi biopaliv (tzv. flexi-fuel vozidla, používající například palivo E85 – 85% bioethanol + 15% benzín) nemusí platit silniční daň. Do počátku tohoto roku se toto osvobození od daně týkalo pouze elektromobilů.

Nově ušetří i ti, kteří jako služební vozidlo koupí zcela nový vůz. Nové vozy již splňují přísnější emisní normy nařízené Evropskou unií. První tři roky budou platit o 48% nižší sazbu silniční daně, další 3 roky je sleva na dani 40%. Naopak majitelé vozů uvedených do provozu před rokem 1990 budou platit silniční daň navýšenou o 25%. Průměrné stáří vozového parku v ČR je v poměru s Evropou velmi vysoké. Důsledkem může být zhoršená kvalita ovzduší a nižší bezpečnost silničního provozu.

Tímto krokem chce vláda urychlit výměnu vozového parku ČR za auta s nižší produkcí emisí a alternativním pohonem. To mimo jiné povede i ke snížení spotřeby ropných paliv, snížení produkce prachových částic a skleníkového oxidu uhličitého.

Datum 22. září se již zapsalo do povědomí jako Den bez aut, společně s Evropským týdnem mobility, který tomuto dni předchází. Řada měst a obcí

se k tomuto období staví aktivně a pořádá společně s městskou policií zábavné a naučné programy pro své občany. Nejinak je tomu i v Kralupech nad Vltavou.

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou i letos bude informovat zájemce ve svém prezentačním stánku o vlivech dopravy na životní prostředí a obyvatelstvo. Stánek bude umístěn 22.9. v Třebízského ulici v Kralupech nad Vltavou.

Petr Kyncl

Nabídka Ekologického centra Most pro podniky a podnikatele:

- odborné poradenství zejména o ovzduší, EMS
- mobilní měření čistoty ovzduší
- odborné studie
- odborné školení pro zaměstnance v oblasti ekologie
- zpracování environmentálně osvětových materiálů pro zaměstnance i klienty
- projekty šité na míru pro váš podnik

Máte-li o některou z výše uvedených služeb zájem, rádi vám zašleme nabídkový katalog nebo zpracujeme individuální nabídku dle vašich požadavků. Pokud bychom nebyli z kapacitních či odborných důvodů schopni vaši poptávku uspokojit, předáme vám kontakty na firmy, které byste mohli oslovit. Kontaktujte nás prostřednictvím e-mailu ecmost@vuhu.cz.

Toyota Prius – Oficiálně první volně prodejné auto s hybridním pohonem

Environmentální akce pořádané v ČR:

6. 10. - 12. 10. 2008:

Ekofilm 2008. Mezinárodní filmový festival o životním prostředí. Od 6. 10. do 9. 10. bude probíhat v Českých Budějovicích v kině Kotva. Od 10. 10. do 12. 10. se přestěhuje do Českého Krumlova, kde bude mít zázemí v Městském divadle a některé akce se budou konat v kině J&K a sálech Prelatury.

Víte, že ...

Palivový článek, vytvářející elektřinu chemickou reakcí vodíku (palivo s kyslíkem - okysličovadlo), není v dopravě žádnou novinkou. Dosud se ale používá hlavně v dopravních prostředcích, jako jsou raketoplány a vojenské ponorky. Jediným odpadním produktem chemické reakce je vodní pára. Má-li se vodík opravdu stát palivem budoucnosti, bude zapotřebí vyřešit řadu technických úskalí. Skladování vodíku v automobilech je velmi problematické. Zatím také zcela chybí infrastruktura pro doplňování vodíku. Další problém je výroba. Vodík lze sice získávat ekologicky bezproblémovou elektrolýzou z vody, ale v praxi je zatím téměř polovina světové produkce vodíku vyráběna z fosilních paliv, jako je ropa, uhlí a zemní plyn.

Dotazy ze zelené linky - Jaká opatření provádí Autodrom Most a. s. proti nadměrnému hluku?

Zdroj: <http://www.autodrom-most.cz/>

Hluk mosteckého autodromu bývá často zdrojem negativních emocí nejen obyvatel blíže přilehlých vlek a domů, ale mnohdy i občanů bydlicích na druhém konci města. Ekologické centrum Most na základě přijaté stížnosti zjišťovalo, jaká opatření realizuje Autodrom Most proti šíření hluku z výkonných motorů do okolí. Vzhledem k nedávno proběhlému Evropskému týdnu mobility a Dni bez aut je to téma více než aktuální.

Hlavní myšlenkou Dne bez aut, který proběhl 22. září, je upozornit obyvatele měst na fakt, že automobilismus ničí nejen veřejný prostor a škodí emisemi lidskému zdraví, ale také obtěžuje obyvatele nepříjemným hlukem. Ekologické centrum Most se jako ekologická poradna kromě jiného zabývá také škodlivým působením hluku, na jeho internetových stránkách je možné najít nejen informace o vlivu hluku na lidské zdraví, ale také hlukovou mapu Mostu. Zázemí výzkumného ústavu zároveň umožňuje v případě potřeby uskutečnit akreditované měření hluchosti.

22. září se řada měst přidala k tradiční akci Den bez aut. I když jeden den v roce by se cesty autem mohl vzdát každý, problém s narůstající automobilovou dopravou se tím nevyřeší. Smyslem těchto akcí je však především snaha upozornit na tuto problematiku.

Zatímco jeho detašované pracoviště v Kralupech nad Vltavou se k akci Den bez aut připojilo formou informačního stánku zaměřeného na vliv dopravy na životní prostředí, mostecké ekocentrum zjišťovalo, jak je to s hlukem z autodromu. V nedávné době se totiž na bezplatnou linku ekocentra obrátil občan, který si na hluk z autodromu stěžoval.

Ekocentrum zjistilo, že Autodrom Most provedl v části Hořany v roce 2006 měření za účelem zhotovení hlukové studie. Ve vzdálenosti dvou metrů od obydlí bylo naměřeno 46 decibelů, což je pod hranici denního limitu. Realizovaná opatření proti šíření hluku do okolí spočívají především ve vybudování protihlukových stěn. Ta, jež byla vybudována v roce 2002 brání hlukovým vibracím směrem k Souši, o 4 roky později vyrostla ve směru k Hořanům stěna další. Autodrom Most jednal také s Magistrátem města Mostu a dohodl se s ním na omezené provozní době, která

vychází vstříc potřebám občanů. Je stanovena od 9 do 18 hodin v sezóně, a od 9 do 16 hodin mimo sezónu. Dalším opatřením ze strany autodromu je zákaz jízdy vozidel, které mají v technických záznamech

zapsanou hluchost větší než 90 decibelů (měřeno 40 cm za výfukem). Tato a další podmínky vyplývají ze sportovního řádu Autodromu, který je tvořen Autoklubem ČR. Autodrom v rámci své činnosti zaručuje, že legislativní limity hluku pro venkovní prostředí nejsou a nebudou překračovány.

„Lidem, kteří si stěžují na hluchost, až už se týká jakéhokoli zdroje, doporučujeme obrátit se na krajskou hygienickou stanici nebo zdravotní ústav“ uvedla Alena Kolářová, dispečerka Ekologického centra Most. Tyto instituce mají povinnost stížnost zpracovat do 30 dní a zadat kontrolní měření hluku příslušné akreditované laboratoři. Pokud je zjištěno překročení hygienických limitů, je provozovatel daného zdroje hluku povinen zajistit v termínu uvedeném v rozhodnutí příslušného úřadu zajistit nápravu. V případě pochybností nebo nespokojenosti mají obyvatelé samozřejmě možnost apelovat také na své zastupitele nebo se obrátit na odbor životního prostředí městského úřadu nebo magistrátu.

V naší knihovně k tomuto tématu můžeme zapůjčit některé z našich publikací. Aktuální informace k problematice hluku můžete najít také na našich stránkách

<http://www.ecmost.cz/zdravi.php?page=hluk>.

Nejvíce by Vám však v tomto směru mohl pomoci Rádce občana obtěžovaného hlukem, který je přístupný na:

<http://hluk.eps.cz/index.php?section=hluk&page=pravni-radce-obcana>.

Zájemci mohou své dotazy pokládat také formou e-mailu ecmost@vuhu.cz a na bezplatné lince **800 195 342**.

Alena Kolářová

Zdroj: <http://www.zsmezibori.com/projekt/>

Aktuálně z Mostecka:

ZÁŘÍ 2008

Mostecko: Jaké budou nové Zahražany? (5. 9. 2008)

Dvě firmy chtějí koupit opuštěný městský areál Zahražany a změnit ho v moderní bytový komplex. Rozhodnou zastupitelé s pomocí veřejnosti. Mostecká firma Standard Gamma chce vybudovat 116 bytů. Investor většinu bytů prodá až za 2,5 milionu korun, zbylé byty pronajme. Na kryté parkoviště v přízemí připraví místo pro 42 aut, venkovní parkoviště bude pro 84 aut. V plánu jsou také menší supermarket, restaurace, kavárna, fitness centrum, specializované obchody a služby.

Zdroj: Mostecký deník

Braňany - Uhlí se bude těžit dál od Braňan, lidé v obci jásají (16. 9. 2008)

Velká uhelná díra se zastaví dále od Braňan na Mostecku, než se dříve plánovalo. Severočeské doly uhlí získají jinde, kde neohrozí tolik obce. Vláda s konečnou platností potvrdila sedmnáct let staré usnesení Pithartova kabinetu, které chrání zbývající města a obce v Podkrušnohoří před rozšiřováním povrchových dolů. „Nešlo o prolomení limitů těžby, ale o posunutí. Protože ty, které byly schváleny v roce 1991, pro nás byly katastrofální,“ uvedl starosta Braňan Vlastimil Krupka.

Více článků naleznete na http://mostecky.denik.cz/kratce_region/.

Zdroj: Marín Vokurka, Mostecký deník

Zdroj: Miroslav Kucej, Mostecký deník

Novinky z naší knihovny

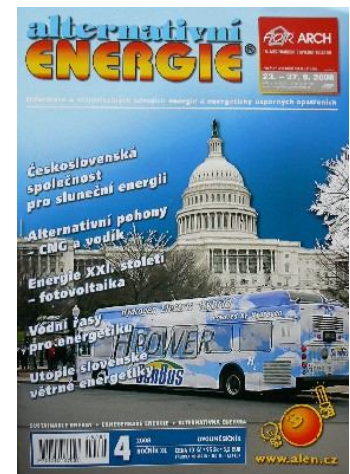
Nelesní dřevinná vegetace - Alternativní ENERGIE - dvouměsíčník o životním prostředí

Návrhy, výsadba a údržba

Tentokrát můžeme z naší bohaté knihovny nabídnout zajímavou knihu, vydanou Bioinstitutem ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou v Olomouci a Ministerstvem životního prostředí. Tato metodická příručka obsahuje vědecké informace a návrhy, jak vysazovat a pečovat o nelesní dřevinné biotopy. V tématicky rozdělených kapitolách (fáze příprav, plánování a výsadby) kniha poskytuje náměty a tipy, které byly získány z průběhu realizovaných akcí. Ve fázi plánování se dočteme například o důležitosti výběru stanoviště a dřevin. V neposlední řadě se dozvíme o ochraně a pěstování již vysazených dřevin.

Časopis alternativní energie přináší čtenářům cenné informace o obnovitelných zdrojích energie a energeticky úsporných opatřeních. Tentokrát se články zaměřují na aktivity Československé společnosti pro sluneční energii, zahrnující například organizaci odborných konferencí ve spolupráci s domácími i zahraničními společnostmi. Dalším tématem je zamyšlení nad zprávou nezávislé energetické komise v čele s předsedou V. Pačesem. Přestavují se tu také nové koncepce v automobilovém průmyslu. Dalším tématem je vodík, jako palivo 21. století. Pod drobnohledem si můžete přečíst o rostlinných olejích, jakožto motorových palivech? Nalezneme zde také možnosti vyhřívání venkovních plaveckých bazénů. Sluneční domek v Ondřejově je zde rozebrán v časovém sledu i konstrukčních detailech, a poslouží vám jako inspirace pro výstavbu energeticky šetrného domu. Na závěr mohou doporučit článek o větrných elektrárnách v souvislosti s ochranou přírody.

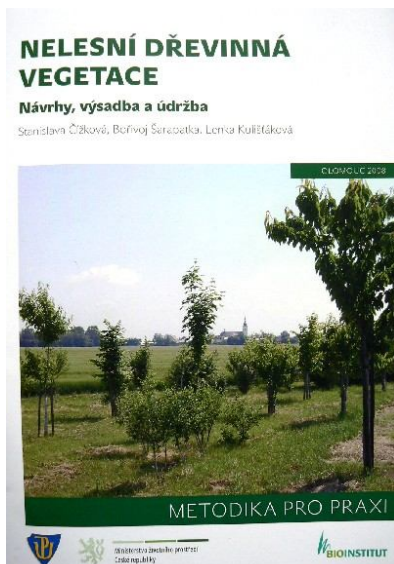
Tento, ale i spoustu jiných titulů nabízíme k zapůjčení v naší kanceláři Ekologického centra Most pro Krušnohoří.

Ostatní environmentální akce:

25.-22. 11. 2008 od 10:00 - 18:00. Aqua-therm Praha.

Tradiční evropský veletrh pořádaný na Výstavišti v Praze 7. Dozvědět se můžete o ekologicky vhodném vytápění, klimatizaci, regulaci. Také pasivní domy a snižování spotřeby energií budou dalšími body programu. Na místo vás doveze bezplatný autobus od stanice metra Nádraží Holešovice.

Čas podzimu, čas ježků

Blíží se podzim, a stejně tak jako příroda, připravují se i ježci na příchod zimy a mrazivého počasí. Ne však každý ježek chladnou zimu přežije, ohrožena jsou především mláďata vážící pod 400 gramů. Ekologické centrum Most přichází s radou, co s nalezeným ježkem dělat a s návodem, jak se v zajetí o ježka správně postarat.

Pokud narazíte na mládě ježka a zima je ještě daleko (září, říjen), není jej třeba držet v umělém zimovišti, můžete ho klidně nechat běhat tam, kde jste ho objevili, stačí ho pouze přikrmovat. Nejjednodušší je navštívit obchod s potravou pro domácí zvířata a zakoupit psí či kočičí granule nebo konzervy pro kočky. Granule poté upravíte způsobem, který je pro ježky nejstravitelnější – zalijete je vodou a necháte hodinu nabobtnat, slijete vodu a připravené pochutnání dáte ježkům na místo, kde se nalézali. Pokud ovšem přichází chladné počasí a meteorologové hlásí blížící se sněhové přeháňky, mládě ježka raději vezměte domů a pro jistotu ho zvažte. Pokud zjistíte, že hodnota jeho zimovací váhy nedosahuje 750 g, je dobré ježka nechat přezimovat na vhodném místě a přikrmovat vlastními silami.

Ježek, který dosáhne zimovací váhy, se o sebe přes zimu sám postará a vlezl si do vhodného zimního úkrytu. Sníží svou tělesnou teplotu, zpomalí metabolismus a většinu zimy prospí – říká se tomu hibernace. Ovšem zcela jiná situace nastane u malého, nedostatečně velkého a nevykrmeného ježka. Velikostně je ho možné přirovnat k tenisáku (váha je určitě menší než zimovací). Takový ježek se bez naší pomoci neobejde.

Následující návod vám krok po kroku pomůže postarat se o malého ježka s tou nejlepší péčí. Nejprve ježka „ubytujeme“. Vložíme ho do nesmáčivé bedny, plastové či skleněné nádoby s minimálním rozměrem 60 x 40 cm. Aby vám ježek neutekl, je dobré opatřit si bednu o výšce 50 cm. Jako podestýlka vložená na dno nádoby se hodí nejvíce hobliny, seno a listí. Dalším důležitým bodem je odblesnění ježka, ovšem ne každý výrobek je pro něj vhodný. Nejlépe uděláme, když zajdeme k veterináři k ošetření pomocí lvomeku. Přípravek zahubí v místě použití nejen blechy, ale i všechny parazity. Pokud to máte k veterináři daleko, zkuste se optat na vhodný přípravek ve zverimexu. Pro domácí účely je možné použít například Bio kill.

Ježka pravidelně krmte, třeba každý večer. Pro zpestření stravy mu ke granulám můžete přidat libové maso bez tuku (např. vařené kuřecí maso). Granule by měly být namočené v čerstvé vodě, což je využito také jako zdroj tekutin.

Nikdy ježka nekrmte - jak to znáte z pohádek - jablíčkem, nedávejte mu ani mléko, čokoládu a jiné laskominy. Ty jsou pouze pro naše mlsné jazýčky.

Poté, co vám nový „mazlíček“ dosáhl zimovací váhy, je

Zdroj: <http://www.vejnar.com/zvirata/>

mu třeba zajistit pro zimní období vhodné místo k hibernaci. Mělo by být chladné, ale ne pod 0°C a ne nad 10°C. Vhodný je třeba sklep, nezateplená půda a kůlna na zahradě. Ježka pravidelně krmte do doby, než si všimnete, že 2 dny po sobě nic nepozřel. To nastává čas hibernace. Pak mu naplňte misky, bednu zakryjte a nechte ho dřímat. Jednou týdně zkontrolujte množství potravy, stává se totiž, že se někteří ježci v zimě budí a hledají potravu. Posledním krokem je ježka na jaře probudit, časově to odpovídá konci března. To už přes den většinou nemrzne a v přírodě se ježci budí sami. Přeneseme ho zpět na místo, kde byl na podzim nalezen. Protože zimním spánkem ježek ztratí 15 až 20 % své původní hmotnosti, přikrmujeme ho stejně jako na podzim, a poté ho již konečně můžeme pustit zpět do volné přírody, daleko od cest a lidí.

Rada: Dobré je, když svoji zahrádku neuklidíte dočista a necháte tam občas někde hromádky listí a větve, aby si tam ježci mohli zalézt a najít tak úkryt pro zimování.

Kolářová Alena

Pokud není ve vašich silách péči ježkovi zajistit, můžete se obrátit na některou ze stanic pro hendikepované živočichy. Stanice FALCO, okres Litoměřice, Dolní Týnec 39, Třebušín, 412 01, telefon 416 791 114, 606 280 121, 721 940 170.

Záchranná stanice Bodlinka, Benešov nad Ploučnicí, Děčínská 320, Benešov nad Ploučnicí, 407 22, tel.: 604 546 277, e-mail: csop.ben@seznam.cz.

ZS při ZOO Chomutov, Podkrušnohorský zoopark, Přemyslova 259, Chomutov, 430 01, tel.: 474 629 917, 602 459 526, zoopark@zoopark.cz.

Zdroj: <http://www.vejnar.com/zvirata/>

Z naší fotogalerie

Památné lípy v Janově, autor: Martin Kabrna

Základní strom mosteckého arboreta - Metasequoia glyptostroboides, zdroj: Kovaříková, ECM.

Památný kaštan v Šumné, autor: Martin Kabrna

Jilm vaz, zdroj: Kovaříková, ECM.

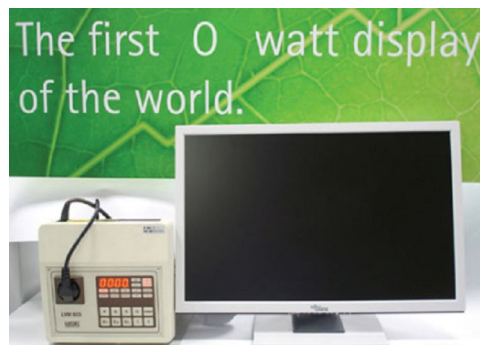

Oficiální znak památného stromu

Novinka na trhu - monitor, který se sám vypne

Společnost Fujitsu Siemens zahájila prodej prvních monitorů na světě se zdrojem, který se v úsporném režimu automaticky zcela vypne. Proto dostala novinka přezdívku „monitor s nulovou spotřebou“. Běžné monitory mají v úsporném režimu spotřebu okolo 1 až 6 W. Až když počítač pošle data na výstup z grafické karty, malý elektrický impuls napájení monitoru obnoví. Funkce pracuje s analogovým i digitálním výstupem.

Nová revoluční technologie vyvinutá společností Fujitsu Siemens Computers přináší úsporu elektrické energie a je dostupná v rámci produktové řady SCENICVIEW Premium Line ECO

Kolářová Alena „monitor s nulovou spotřebou“

Kam s bioodpadem?

V poslední době se v našem „mateřském“ ekocentru v Kralupech nad Vltavou množí dotazy na možnost svozu bioodpadu. Proto uvádíme inspiraci také obyvatelům Mostecka, jak je možné řešit bioodpady v našem okrese? Zneklidňující je skutečnost, že se ptají převážně obyvatelé rodinných domků, kteří si na svých zahrádkách mohou založit kompost, ale nechťejí. Kompost berou jako něco, co by narušovalo architektonický vzhled jejich okrasné zahrady. Přitom dnes už jsou k dostání nejrůznější kompostéry, které jsou nejen praktické, ale také hezky vypadají.

Třídít bioodpad je velmi důležité. Bioodpad je velmi cennou surovinou především díky celosvětovému úbytku živin z půdy. V dnešní době tvoří bioodpad zhruba 40% veškeré produkce odpadu. Na skládkách při jeho rozkladu bez přístupu vzduchu vznikají nebezpečné látky, především methan, které mohou ohrozit životní prostředí. V Mostě je nově od října 2008 zajištěn jednou týdně (v pondělí) svoz bioodpadu mobilním kontejnerem. Bezplatný svoz bioodpadu je určen pro vlastníky rodinných domů a bytová družstva. Naplněné pytle je třeba umístit na viditelném místě před domem. Odpad v jiných nádobách nebo obalech nebude odvezen. Pytle na bioodpad zakoupíte v prodejnách technických služeb (1 kus za 10 Kč), a to v květinářství v pasáži U Lva (ulice Radniční), dále na Městském hřbitově (Pod Koňským vrchem) a v květinářství nad dopravním podnikem (ulice Zahradní).

Celoplošné rozmístění popelnic na bioodpad a jejich svoz město zatím neplánuje, byl by finančně neúnosný, vyšel by zhruba na 2 mil. korun ročně. Je tu však možnost pro každého jednotlivce, aby si svoz bioodpadu dojednal s firmou na vlastní náklady. Finanční nákladnost svozu bioodpadu není jedinou překážkou, která brání městu v jeho plošném zavedení. Dalším problémem je, že občané ještě nejsou dostatečně ukáznění, aby do pytlů vhažovali pouze bioodpad. Při zkušebním provozu vyšlo najevo, že v popelnicích na bioodpad se objevily i plasty, papír a jiný komunální odpad. To je samozřejmě nepřijatelné. Se znečištěným bioodpadem jsou pak velké problémy. Kompostovat se nedá, na skládce ho také nepřijmou, nezbyvá než ho vysypat a ručně přebrat. To samozřejmě není možné praktikovat. Je vidět, že lidé zatím nejsou na třídění bioodpadu připraveni. Přesto zodpovědní lidé hledají možnosti, jak bioodpad třídít. Kdo má zahrádku nebo nějaký pozemek, má vyhráno. Ale i v bytě se již dá zásluhou nových technologií kompostovat. Například metodou vermikompostování, při dodržování správných zásad obsah kompostu nezapáchá. Doma v bytě můžete vyzkoušet i jiné způsoby – automatické kompostéry, kompostovací sáčky nebo koše, hotový kompost pak jen přisypete ke stromům či keřům před domem.

V bytových domech je nejlepší přesvědčit pár sousedů a pořídit si společně nějaký komunitní kompostér. Nabídka je široká, potřebné informace naleznete např. na stránkách www.ekodomov.cz.

Možnosti tedy jsou a při troše dobré vůle může bioodpad třídít a kompostovat prakticky každý. Půda je nad zlato. Je to zážrak, kdy se z neživého stává opět živé. Živiny, které jsme z půdy odčerpali zemědělstvím a živočišnou výrobou, bychom měli zase zpět do půdy vrátit. Pouze zdravá půda bohatá přírodním kompostem nám pak zaručí zdravé potraviny bez chemických jedů. Příjemné a radostné třídění bioodpadu vám přeje Jana Krátká.

Co Ekologické centrum Most nabízí?

- Poradenskou činnost v oblasti životního prostředí
- Realizaci výukových programů zaměřených na environmentální výchovu a vzdělávání
- Monitoring znečištění ovzduší a informování o kvalitě ovzduší
- Půjčování knih, CD a videokazet s environmentální tematikou, prodej publikací
- Zpracování environmentálně osvětových tištěných i elektronických materiálů

KDE NÁS NAJDETE?

Z centra Mostu se k nám dostanete autobusem č. 17 - směr Zahražany, nebo tramvajemi č. 1, 2, 4, 7.

Nádoba na bioodpad, zdroj: <http://www.priateliazeme.sk/>

EKOLOGICKÉ CENTRUM MOST PRO KRUŠNOHOŘI

Veřejné informační středisko
o životním prostředí

800 195 342

Zelený telefon pro občany

VÚHU a.s., Budovatelů
2830

434 37 Most

Tel/fax: 476 703 992

E-mail: ecmost@vuhu.cz

www.ecmost.cz
Rozsáhlá webová
prezentace

